

درس دوم

۱. امام علی (ع): خدای من! این عزت مرا بس که ..... و این افتخار بس که ..... (بنده تو باشم / تو پروردگار منی - تو را اطاعت کنم / تو مرا دوست بداری)
۲. مهم ترین اعتقاد دینی در معارف بلند اسلام عبارت است از: ..... (اعتقاد به حکمت خدا - توحید و یکتاپرستی)
۳. در اسلام بدون اعتقاد به توحید هیچ اعتقاد دیگری ..... (کامل نمی شود - اعتبار ندارد)
۴. توحید و یکتاپرستی در طول دوران بلند نبوت ..... بوده است (سرلوحه دعوت انبیاء - جزئی از دعوت انبیاء)
۵. روح پیکره معارف اسلامی و احکام دین که به آن حیات و معنا می بخشد ..... است. (توحید و یکتا پرستی - ایمان به خدا متعال)
۶. در سوره توحید آخرین وصفی که از خدای یگانه شده است ..... می باشد (بی نظیری - بی نیازی)
۷. پیامبر (ص) از ابتدای رسالت خود با بیان جمله ..... از مشرکان می خواست که دست از بت پرستی بر دارند (قل هو الله احد - لا اله الا الله)
۸. اعتقاد به اینکه تنها مبدأ جهان خداست نشانه توحید در ..... است. (خالقیت - مالکیت)
۹. هر کس مالک چیزی باشد حق ..... در آن چیز را دارد. (تملک و تدبیر - تصرف و تغییر)
۱۰. توحید در خالقیت برای توحید در مالکیت نقش ..... را ایفا می کند. (علت - معلول)
۱۱. کسی که توحید در ولایت را پذیرفته است پس حتما پیش از آن به توحید در ..... اقرار کرده است. (مالکیت - ربوبیت)
۱۲. وقتی از هدایتگری خدا سخن به میان می آید یعنی ما به توحید در ..... اشاره کرده ایم. (ربوبیت - ولایت)
۱۳. وقتی می گوئیم خدا اذن ولایت به کسی داده است مقصودمان این است که ..... (حق فرمان رسانی به او داده - بخشی از ولایتش را واگذار کرده)
۱۴. امام علی (ع) عزت و افتخار خویش را در چه می دانستند؟
۱۵. مهم ترین اعتقاد دینی در اسلام چیست؟
۱۶. چه چیز سرلوحه دعوت همه پیامبر (ص) در تاریخ نبوت بوده است؟
۱۷. سوره توحید با بیان چه مطلبی آغاز می شود؟
۱۸. کلمه صمد، که در سوره توحید به آن اشاره شده به چه معناست؟
۱۹. خداوند در قرآن با بیان «قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ» در کدام جنبه از توحید، مشرکان را مواخذه می کند؟
۲۰. سر رشته تمام جنبه های توحید به کدام یک از موارد باز می گردد؟
۲۱. اگر بگوئیم جهان از اوست و او مبدأ این عالم و تمامی مخلوقات به شمار می رود به کدام جنبه از توحید اشاره کرده ایم؟
۲۲. پیامبر اکرم (ص) با بیان کدام یک از جملات، از مشرکان خواست دست از بت پرستی بکشند؟
۲۳. کسی که چیزی را پدید آورده است چه حقی نسبت به آن خواهد کرد؟
۲۴. آیه «تَوَاتَى الْمَلِكُ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكُ مِمَّنْ تَشَاءُ» به کدام جنبه از توحید اشاره دارد؟
۲۵. در چه صورت کسی غیر از خدا می تواند حق ولایت و فرمانروایی نسبت به مخلوقات پیدا کند؟
۲۶. آیه «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا» بر کدام جنبه از توحید اشاره دارد؟
۲۷. دعای امام علی (ع) را خطاب به خدا مبنی بر عزت و افتخار خود و درخواست ایشان بیان کنید؟
۲۸. جایگاه توحید را در بین معارف اسلامی و نقش مهمی که ایفاء می کند، بیان کنید؟
۲۹. معنای آیه شریفه سوره توحید «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ (۲) لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ (۳) وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ (۴)» را بنویسد.

درس دوم

۳۰. معنای کامل آیه «قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ قُلْ أَفَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ» ام جعلوا لله شركاء خلقوا كخلقه فتشابه الخلق عليهم قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ» را بنویسید.

۳۱. نقش و جایگاه عبارت شریف «لا اله الا الله» را در اسلام بیان کنید؟

۳۲. بیان جعفر بن ابی طالب در حضور نجاشی مبنی بر تأثیر گذاری اسلام بر ایشان را به طور خلاصه بیان کنید؟

۳۳. توحید در خالقیت را توضیح دهید؟

۳۴. به طور خلاصه توضیح دهید چرا فرض وجود دو یا چند خدا برای عالم محال است؟

۳۵. معنای آیه «قُلِ اللَّهُمَّ مَالِكُ الْمُلْكِ تُؤْتِي الْمُلْكَ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ» را بیان کنید.

۳۶. توحید در ولایت را توضیح دهید؟

۳۷. آیه «مَا لَهُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا يُشْرِكُ فِي حُكْمِهِ أَحَدًا» را ترجمه کنید؟

۳۸. توضیح دهید که اذان ولایت دادن به غیر خدا از سوی خدا به چه معناست؟

۳۹. توحید در ربوبیت را توضیح دهید؟

۴۰. اگر خدا رب مطلق جهان است پس تکلیف تدبیر سایر مخلوقات به خصوص انسان چه می شود؟

۴۱. آیه «قُلْ أَغْنِيَ اللَّهُ عَنْيَ رَبِّي وَأَنَا الْغَنِيُّ» را ترجمه کنید؟

۴۲. شرک در خالقیت را توضیح دهید؟

۴۳. شرک در مالکیت را توضیح دهید؟

۴۴. شرک در ولایت را توضیح دهید؟

۴۵. شرک در ربوبیت را توضیح دهید؟

۴۶. عقیده به توانایی پیامبر (ص) در برآوردن حاجات چه وقت شرک و چه وقت مطابق توحید است؟

۴۷. صحیح یا غلط بودن سؤالات زیر را مشخص کنید.

توحید به معنای ایمان و اعتقاد قلبی به خدای متعال است.

جعفر بن ابی طالب در معرفی قوم خود پیش از اسلام گفت: ما اگر چه یکتا پرست بودیم اما در بین ما شرک رواج داشت و مرتکب زشتی ها می شدیم.

از توصیفات جعفر بن ابی طالب درباره پیامبر (ص) این بود که؛ خانواده اش را می شناسیم و به صداقت و امانت داری و عفتش ایمان داریم.

با گفتن عبارت «لا اله الا الله» تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می شد و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می گشت.

عبارت «لا اله الا الله»، اگرچه تنها یک شعار است اما مهم ترین شعار اسلام به حساب می آید.

جواب درس دوم

۱. بنده تو باشم / تو پروردگار منی
۲. توحید و یکتا پرستی
۳. اعتبار ندارد
۴. سر لوحه دعوت انبیاء
۵. توحید و یکتا پرستی
۶. بی نظیری
۷. لا اله الا الله
۸. خالقیت
۹. تصرف و تغییر
۱۰. علت
۱۱. مالکیت
- توحید در مالکیت معلول و میوه توحید در مالکیت است.
۱۲. ربوبیت
- هدایت از نشانه های توحید در ربوبیت حق تعالی است.
۱۳. حق فرمان روایی به او داده
- یکی از جنبه های ولایت همان حکومت و حق فرمان روایی است. (کلمه واکذاری صحیح نیست)
۱۴. بندگی خدا و پروردگاری خدا برای ایشان
۱۵. توحید و یکتا پرستی
۱۶. توحید و یکتا پرستی
۱۷. با اشاره به اصل توحید
۱۸. بی نیاز
۱۹. ربوبیت
۲۰. خالقیت
۲۱. خالقیت
۲۲. لا اله الا الله
۲۳. مالکیت
۲۴. مالکیت
۲۵. با اذن و اجازه خدا
۲۶. ولایت
۲۷. خدای من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی، خدای من! تو همان گونه ای که من دوست دارم، پس مرا توفیق ده تا آن گونه باشم که تو دوست داری.
۲۸. مهم ترین اعتقاد دینی توحید و یکتا پرستی، است. اسلام دین توحید و قرآن کتاب توحید است. در اسلام بدون اعتقاد به توحید هیچ اعتقاد دیگری اعتبار ندارد. توحید سر لوحه دعوت همه پیامبران بوده است. قرآن کریم اخلاق، احکام و همه اعمال فردی و اجتماعی مؤمنان را بر مدار توحید قرار داده است. توحید مانند روحی در پیکره معارف و احکام دین حضور دارد و به آن حیات و معنا می بخشد.
۲۹. بگو: خداوند، یکتا و یگانه است؛ / خداوندی است که همه نیازمندان قصد او می کنند: / (هرگز) نژاد، و زاده نشد، / و برای او هیچ گاه شبیه و ماندنی نبوده است!

جواب درس دوم

۳۰. بگو: چه کسی پروردگار آسمان ها و زمین است؟، بگو: «الله!»، (سپس) بگو: آیا سرپرستانی (و خدایانی) غیر از او برای خود برگزیده‌اید که (حتی) مالک سود و زیان خود نیستند (تا چه رسد به شما؟!))، بگو: آیا نابینا و بینا یکسانند؟! یا ظلمتها و نور برابرند؟! آیا آنها همتایانی برای خدا قرار دادند بخاطر اینکه آنان همانند خدا آفرینشی داشتند، و این آفرینشها بر آنها مشتبه شده است؟، بگو: خدا خالق همه چیز است؛ و اوست یکتا و مقتدر!
۳۱. رسول خدا، از همان آغاز رسالت خود، از مشرکان می‌خواست با گفتن جمله «لا اله الا الله» دست از شرک و بت پرستی بردارند و به خدای یگانه ایمان آورند. با گفتن این عبارت تمام احکام و حقوق اسلامی فرد به رسمیت شناخته می‌شد و دفاع از حقوق او بر دیگر مسلمانان واجب می‌گشت و در زمره برادران و خواهران دینی قرار می‌گرفت.
۳۲. «ما قبلاً قومی بودیم جاهل، بت می‌پرستیدیم، مردار می‌خوردیم، مرتکب زشتی‌ها می‌شدیم، پیوند خویشاوندی را قطع می‌کردیم، بی‌پناه را پناه نمی‌دادیم و قوی، ضعیف را می‌بلعید. این چنین بودیم تا اینکه خداوند از میان ما پیامبری مبعوث فرمود که خانواده‌اش را می‌شناسیم و به صداقت و امانت داری و عفتش ایمان داریم.
- پیامبر (ص)، ما را به خدا فراخواند که او را یگانه بدانیم، عبادت کنیم و آنچه را که خود و پدرانمان می‌پرستیدیم کنار بگذاریم، چیزی را شریک او قرار ندهیم، او ما را به عدل، احسان، راستی، درستی، امانت داری و نیکی نسبت به خویشان و همسایگان دعوت کرد و از خوردن مال یتیم و ارتکاب فحشا و منکر و دروغ نهی کرد و دستور داد نماز را به پا داریم، زکات بپردازیم و ماه رمضان را روزه بگیریم، ما نیز او را تصدیق کرده و به او ایمان آوردیم و از او پیروی کردیم،
۳۳. توحید در خالقیت: توحید در خالقیت عبارت از این است که معتقد باشیم خداوند تنها مبدأ و خالق جهان است، موجودات همه مخلوق او هستند و در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد.
۳۴. این که تصور کنیم دو یا چند خدا وجود دارند و هر کدام خالق بخشی از جهان‌اند، یا با همکاری یکدیگر، این جهان را آفریده‌اند، به معنای آن است که هر کدام از آنها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی‌توانند کل جهان را خلق کنند. همچنین به معنای آن است که هر یک از خدایان مذکور کمالاتی دارد که دیگری آن کمالات را ندارد و گرنه عین همدیگر می‌شوند و دیگر چند خدا نیستند. چنین خدایان ناقصی، خود نیازمند هستند و هر یک از آنها به خالق کامل و بی‌نیازی احتیاج دارد که نیازش را بر طرف نماید.
- پس تصور چند خدایی صحیح نیست و خدای واحد آفریننده جهان است.
۳۵. بگو: بارالها! مالک حکومت‌ها تویی؛ به هر کس خواهی، می‌بخشی؛ و از هر کس خواهی، را می‌گیری؛
۳۶. توحید در ولایت: هر کس مالک چیزی باشد حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد، اما دیگران بدون اجازه وی نمی‌توانند در آن تصرف یا از آن استفاده کنند. به این حق تصرف، ولایت و سرپرستی می‌گویند.
۳۷. آنها هیچ ولی و سرپرستی جز او ندارند! و او هیچ کس را در حکم خود شرکت نمی‌دهد!
۳۸. از آنجا که خداوند، تنها مالک جهان است تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست و مخلوقات، جز به اذن و اجازه او نمی‌توانند در جهان تصرف کنند. چنین اذنی به معنی واگذاری ولایت خداوند به دیگری نیست، بلکه بدین معناست که خداوند آن شخص را در مسیر و مجرای ولایت خود قرار داده است. اگر خداوند پیامبر اکرم (ص) را ولی انسان‌ها معرفی کند، بدین معناست که ایشان را واسطه ولایت خود و رساننده فرمان‌هایش قرار داده است.
۳۹. توحید در ربوبیت: ربّ به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست. هر کس که خالق و مالک و ولی چیزی باشد می‌تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد. از آنجا که خداوند تنها خالق، مالک و ولی جهان است، تنها ربّ هستی نیز می‌باشد. اوست که جهان را اداره می‌کند و آن را به سوی مقصدی که برایش معین فرموده هدایت می‌نماید و به پیش می‌برد.
۴۰. البته، توحید در ربوبیت بدان معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان، قدرت تدبیر ندارند؛ باغبانی که زحمت می‌کشد و به پرورش درختان اقدام می‌کند، رشد این درختان نتیجه تدبیر اوست. بلکه، توحید در ربوبیت بدین معناست که این باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و تحت تدبیر اویند.
۴۱. بگو: آیا غیر خدا، پروردگاری را بطلم، در حالی که او پروردگار همه چیز است؟!
۴۲. شرک در خالقیت: اگر کسی معتقد باشد که این جهان را چند خالق آفریده‌اند گرفتار شرک در خالقیت شده است.
۴۳. شرک در مالکیت: عبارت است از اینکه علاوه بر خداوند و اعتقاد به او، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند. اگر کسی معتقد به شرک در خالقیت باشد، معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود.
۴۴. شرک در ولایت: عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند. اگر کسی معتقد به شرک در خالقیت باشد، معتقد به شرک در مالکیت نیز خواهد بود.
۴۵. شرک در ربوبیت: عبارت است از اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که تدبیر امور موجودات را بر عهده دارند. اگر کسی در کنار ربوبیت الهی، برای خود یا سایر مخلوقات حساب جداگانه باز کند و گمان کند که کسی می‌تواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند گرفتار شرک شده است.

جواب درس دوم

۴۶. عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم. اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن را با درخواست اولیاء از خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفابخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است.

۴۷.

۴۸. غلط

توحید به معنای اعتقاد به خدای یگانه است.

۴۹. غلط

پیش از اسلام قوم او یکتاپرست نبوده‌اند.

۵۰. صحیح

۵۱. صحیح

۵۲. غلط

دقت کنید که این عبارت تنها یک شعار نیست.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir